

Link ที่มาของข่าว

<https://www.dailynews.co.th/news/530340/>

ข้อสรุป (Key message): เจ้าหน้าที่ป่าไม้ยันไม้ได้ห้ามกิน 'ผัดเผ็ดแมงอย่างขึ้น' แต่ระวังจับผิดตัว อาจถึงตายได้

ประเด็นสำคัญ : หลังโลกออนไลน์แชร์เมนูเด็ด "ผัดเผ็ดแมงมุม" เจ้าหน้าที่ป่าไม้ออกโรงเตือนระวังอย่าไปจับชนิดที่กำลังอนุรักษ์ และอย่าพลาดไปจับชนิดมีพิษมากิน เช่น "ม่ายดำ" ส่วนที่ปรากฏในคลิป TikTok คาดเป็น "แมงอย่างขึ้น" พบได้ตามป่าทางภาคเหนือและอีสาน

ข้อเท็จจริง: จากกรณี ผู้ใช้ TikTok ชื่อ @tdploy เผยแพร่คลิปวิดีโอความยาว 2 นาที 31 วินาที ของวัยรุ่นสาว ชาวปกากะญอ กำลังสาธิตการเมนูเด็ด “ผัดเผ็ดโยแมงมุม” ตั้งแต่เริ่มกระบวนการทำไปจนถึงวิธีการเก็บกับข้าวสวยร้อน ๆ ทั้งนี้ในคลิปที่นำเสนอมีการเขียนอธิบายเอาไว้ด้วยว่า เป็นอาหารพื้นบ้านของชาวเขา ตามที่ได้เสนอข่าวไปแล้ว นั้น สำหรับแมงมุมที่เห็นในภาพเชื่อว่าเป็น “แมงอย่างขึ้น” เป็นแมงมุมขนาดใหญ่ลำตัวยาวประมาณ 5 ซม. กว้าง 2-3 ซม. มีปล้องขา ยาวรวม 10 ซม. ลำตัว มีสีลายเหลือง มีจุดด้านข้าง ประปราย มีหลากหลายสายพันธุ์ แต่ที่พบเห็นบ่อย ๆ จะมีอยู่ในพื้นที่ภาคอีสาน 2 ชนิดคือ สีเหลือง Golden Orb มีลำตัวป้อม ๆ สีส้มออกไปทางลายเหลือง มีเส้นสีเหลืองพาดกลางหลัง 2 เส้น และชนิดสีดำ-เหลือง โดยลำตัวจะไม่มีเส้นสีเหลืองพาด แต่มีจุดสีเหลืองอันเดียว เรียงกันตามแนวยาวของลำตัว มีสีของโทษดำ ซึ่งชนิดนี้ พบตามป่าใหญ่ ป่าดิบ มีแสงแดดส่องลอดผ่านน้อย

ผลกระทบต่อสุขภาพ:

การเกิดพิษของแมงมุมอาจจะมีผลต่อระบบประสาท และผิวหนังบริเวณถูกพิษหรือแมงมุมกัด บวมแดง ปวดอาการปวดเกิดขึ้นภายใน 8-12 ชั่วโมง ปวดกล้ามเนื้อบริเวณได้รับพิษอาจทำให้เกิดเนื้อตายได้ความรุนแรงของพิษอาจน้อยกว่าแมงมุมแม่หมาดำที่มีอาการปวดบริเวณที่ถูกพิษมากอาจเสียชีวิตได้ทันที หลังจากได้รับพิษ

โดยเฉพาะในเด็กเล็ก หรือผู้สูงอายุการได้รับพิษ เพียงเล็กน้อยอาจทำให้เกิดอาการรุนแรง พิษมีผลต่อระบบประสาท มีอาการปวดศีรษะรุนแรง คลื่นไส้ อาเจียน ปวดกล้ามเนื้อท้อง ตะคริว ความดันโลหิตสูง และอาจมีผลต่อระบบหัวใจอาจเสียชีวิต ได้ทันที โดยเฉพาะในเด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์หรือผู้สูงอายุจึงควรรักษา ผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลทันทีหลังจากได้รับพิษแมงมุม

ข้อแนะนำ: จากการศึกษาข้อมูลแมงมุมพิษในประเทศไทย มีหลายชนิดแต่ส่วนใหญ่เป็นชนิดที่ไม่มีพิษร้ายแรงมากนัก แต่อย่างไรก็ตามนักกีฏวิทยาเชื่อว่าแมงมุมชนิดที่มีพิษร้ายแรงอาจมีการแพร่กระจายเข้ามาในประเทศไทยและอาจขยายพันธุ์ไปยังชุมชนต่าง ๆ แล้วจึงควรให้ความระมัดระวัง และป้องกันการถูกแมงมุมกัด โดยปฏิบัติดังนี้

1. หากสงสัยถูกแมงมุมกัด จากลักษณะตัวแมงมุมหรือจากแผลที่บวมขึ้นเรื่อย ๆ หรือมีอาการตึง กล้ามเนื้อเกร็ง ให้รีบพบแพทย์ทันที (ถ้านำแมงมุม หรือแมงที่สงสัยมาให้แพทย์ดูได้ จะช่วยการวินิจฉัยได้ถูกต้อง)
2. ถ้าถูกแมงมุมกัดหรือแมงงสังขี้กัดให้ล้างแผลถูกกัดด้วยน้ำสะอาดและสบู่ ไม่ควรบีบ คั้น เค้นแผล เพราะจะทำให้พิษกระจายมากขึ้น ประคบเย็นบริเวณถูกกัดด้วยน้ำแข็ง หรือผ้าชุบน้ำเย็นบิดให้แห้ง เพื่อลดการกระจายพิษ ลดปวด ลดบวม
3. การป้องกันไม่ให้แมงมุมกัดเป็นวิธีที่ดีที่สุด โดยการทำความสะอาดบ้านที่อยู่อาศัย และกำจัดใยแมงมุมเป็นประจำเสมอ การใช้สารเคมีกำจัดแมลงอาจจำเป็น เพื่อกำจัดแหล่งหรือตัวแมงมุมที่มีจำนวนมาก
4. สวมถุงมือ รองเท้า เสื้อผ้าให้มิดชิดเสมอ ระหว่างการทำงานในบริเวณที่ไม่มั่นใจว่าเป็นที่อาศัยแมงมุม เช่น บริเวณกองไม้ กองฟืน ที่เก็บเครื่องมือก่อสร้าง โรงเก็บรถ ฯลฯ

หน่วยงานที่ตรวจสอบ: สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

วันที่พบข่าว / เหตุการณ์ 07/12/63

เอกสารอ้างอิง 1) บทความ “อันตรายและการเจ็บป่วยจากแมงมุมพิษ Injury and ill situation related to spiders venomous, 2012” ที่มา: <https://bit.ly/33tueGl>

2) สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย คู่มือวิชาการสุขาภิบาลอาหาร สำหรับเจ้าหน้าที่ Principles of Food Sanitation Inspector ที่มา: www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER17/DRAWER002/GENERAL/DATA0001/00001017.PDF

3) บทความออนไลน์ “แมงมุมกัด” ที่มา: <https://bit.ly/3KiC7iA>